

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE EDUCACIÓN, UNIVERSIDADE
E FORMACIÓN PROFESIONAL

CEIP "NICOLÁS DEL RÍO"

R/ López Cortón s/n - Tfno.: 881 930091

15350 - CEDEIRA (A CORUÑA). ceip.nicolas.rio@edu.xunta.es

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipnicolasrio/>

PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO

CEIP NICOLÁS DEL RÍO

ÍNDICE:

0. INTRODUCCIÓN	PÁX. 0
1. MARCO LEXISLATIVO	PÁX. 3
2. PROFESORADO IMPLICADO	PÁX. 4
3. DESCRICIÓN DO CENTRO	PÁX. 5
3.1. Características	
3.2. Situación xeográfica	
4. SITUACIÓN SOCIOLINGÜÍSTICA	PÁX. 5
4.1. Contexto sociolingüístico do centro	
4.2. Situación do profesorado	
4.3. Situación do alumnado	
4.4. A lingua galega na vida do centro	
4.5. Situación lingüística do centro	
5. OBXECTIVOS E PROPOSTAS DE ACTUACIÓN	PÁX. 13
5.1. Ed.Infantil	
5.2. Ed.Primaria	
6. OBXECTIVOS E LIÑAS DE ACTUACIÓN PARA O FOMENTO DA LINGUA INGLESA	PÁX. 16
7. OBXECTIVOS E LIÑAS DE ACTUACIÓN PARA O FOMENTO DA LINGUA GALEGA	PÁX.18
7.1. Obxectivos	
7.2. Liñas de actuación	
8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	PÁX. 23
9. CONCLUSIÓNS	PÁX. 24

INTRODUCCIÓN

O PLC (Proxecto Lingüístico de Centro) é un documento de carácter pedagógico-administrativo que ten a función de concretar as actuacións específicas que se levarán a cabo para mellorar a competencia lingüística do alumnado e darllas a coñecer á Administración educativa.

A linguaxe xoga un papel fundamental na formación do alumnado, xa que é a ferramenta principal de comunicación, de socialización e de aprendizaxe. Polo tanto, ten que ser un dos eixos vertebradores da nosa planificación. Debemos establecer, neste plan lingüístico do centro, as actuacións para a mellora da competencia en comunicación lingüística e para logralo é necesario que nel estea implicada toda a comunidade educativa.

No ano 2018 o CEIP Nicolás del Río, en colaboración co Equipo de Dinamización da Lingua Galega, levamos a cabo un estudo da situación lingüística do centro partindo da necesidade de renovar o Proxecto Lingüístico, servíndonos como punto de partida do mesmo, baseada en cuestionarios aplicados ao censo de familias, alumnado e profesorado.

1. MARCO LEGISLATIVO

As bases legislativas para a elaboración deste Proxecto Lingüístico de Centro están contidas en:

□ [Constitución española. 1978](#)

Artigo 3: “As outras linguas serán tamén oficiais nas respectivas Comunidades autónomas...”.

Artigo 20: “...respectando o pluralismo da sociedade e das diversas linguas de España”.

□ [Estatuto de Autonomía. 1981](#)

Artigo 5: “A lingua propia de Galicia é o galego”, etc.

□ [A Lei 3/1983, do 15 de xuño](#), de normalización lingüística, de conformidade coas disposicións precedentes, garante a igualdade do galego e do castelán como linguas oficiais de Galicia e posibilita a incorporación da lingua galega á Administración, ao ensino e aos medios de comunicación públicos, favorecendo un cambio de tendencia na súa consideración social e na incorporación do idioma a novas esferas da vida social. O artigo 14 desta lei indica que ao remate do ensino obrigatorio se garantirá a igualdade de competencia lingüística nos dous idiomas oficiais.

□ [Decreto 79/2010, do 20 de maio](#), para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia. Este decreto di textualmente nos seus primeiros parágrafos o seguinte:

“As linguas constitúen un elemento básico de identidade cultural e representan un valor fundamental de cohesión dunha comunidade. O artigo 3 da Constitución española establece, no seu punto 1º, que o castelán é a lingua oficial

do Estado, e, no punto 2º, que as demais linguas españolas serán tamén oficiais nas respectivas comunidades autónomas de acordo cos seus estatutos, e sinala que a lingua é un patrimonio cultural que será obxecto de especial respecto e protección.”

Para conseguir estes fins, cómpre afondar no desenvolvemento dos preceptos da Lei de normalización lingüística no referente ao ensino, sen dúbida un sector fundamental para a implantación de hábitos lingüísticos en galego. Neste sentido, é necesario reforzar a dimensión comunicativa do galego en relación con contextos vivos, facilitarlle ao alumnado unha oferta educativa que o axude a percibir a utilidade da lingua e que o capacite para o seu uso correcto e eficaz, erradicando especialmente o seu emprego sexista en todos os ámbitos e respectando, así mesmo, a situación sociolingüística en que se enmarca cada centro.

2. PROFESORADO IMPLICADO

Tal como indica no artigo 14º do Decreto 79/2010, o Proxecto Lingüístico será redactado por unha comisión nomeada polo equipo directivo.

Na comisión que elaborou este proxecto figuran representantes dos diferentes equipos de traballo, os especialistas nas linguas e etapas de infantil e primaria.

Profesorado integrante do grupo de traballo encargado da elaboración do PLC:

- Raquel García López: coordinadora Ed.Infantil.
- Iria Riveiro Poisa: coordinadora Equipo de Actividades Complementarias e Extraescolares.
- Hilda Martínez López: especialista de inglés, membro do Equipo de Biblioteca.
- Rosa Romero Crego: coordinadora de Seccións Bilingües, especialista en inglés, membro do Equipo de Biblioteca.
- Rebeca León Graña: especialista en AL, coordinadora do Equipo de Biblioteca.
- Alejandro Martínez López: especialista en E.F., coordinador TIC, secretario do centro.
- Alejandro Miguélez Saínza: especialista en Educación Musical, xefe de estudos do centro.
- Marta Cameselle Barge: coordinadora do EDLG, directora do centro.
- coordinadora das Seccións Bilingües, especialista en Inglés.

3. DESCRICIÓN DO CENTRO

3.1. CARACTERÍSTICAS

Centro de Educación Infantil e Primaria con 21 unidades.

Conta con tres edificios:

- Nicolás: onde se sitúa secretaría, cursos de 1º a 4º de Ed.Primaria, cursos de 6º de Ed.Infantil, aula de relixión, aula de inglés, aula de música, aula de informática, cabina de radio, Biblioteca, comedor, horta.

- Infantil: 4º-5º de Ed.Infantil

-Areal: cursos de 5º e 6º, aula de inglés, aula de música, aula de relixión, aula CHROMA/biblioteca de recursos.

3.2. SITUACIÓN XEOGRÁFICA

O CEIP Nicolás del Río está situado no centro da vila de Cedeira (Rúa López Cortón s/n). Linda coa praia da Madalena o que permite desfrutar dunha das mellores vistas así como saídas didácticas pola contorna.

4. SITUACIÓN SOCIOLINGÜÍSTICA DO NOSO CENTRO

O CEIP Nicolás del Río está situado no Concello de Cedeira (A Coruña). Integra nun mesmo espazo as dúas etapas educativas de dúas e tres liñas, característica que tentaremos aproveitar de xeito positivo para o desenvolvemento dos proxectos pedagóxicos a desenvolver tendo en conta unha visión máis ampla cara á planificación lingüística ao longo dos distintos cursos escolares.

A continuación faremos unha análise que nos permita definir os catro índices máis relevantes para coñecer a realidade sociolingüística do Centro e do seu contorno:

- a) Contexto sociolingüístico do Centro.
- b) A situación do profesorado.
- c) A situación do alumnado.
- d) A presenza da lingua galega na vida do Centro

Para esta análise utilizáronse distintos métodos:

- Observación
- Consulta de fontes secundarias de información (Mapa Sociolingüístico de Galicia, Censo de poboación)
- Cuestionarios realizados ás familias que permiten coñecer os datos da realidade do noso alumnado.

4.1. O CONTEXTO SOCIOLINGÜÍSTICO DO CENTRO

O CEIP Nicolás del Río está asentado na vila de Cedeira, ao pé da praia da Madalena. Cedeira é unha vila de forte tradición mariñeira, aínda que nos últimos anos sufriu un descenso neste sector. O turismo é outro dos piares esenciais na vida da vila; xunto coa explotación de eucaliptais; estes son os tres piares da economía local. A súa poboación está avellentada, a media de idade está ao redor dos cincuenta anos, cun número total que está preto do 3.000 habitantes nas idade comprendidas ate os 50 e 4.000 habitantes de aí en adiante; o crecemento demográfico é negativo, e a maior parte desta poboación ten un nivel sociocultural medio-baixo.

A primeira aproximación ao **contexto sociolingüístico do centro** podemos analizala a través dos datos aportados polo “Mapa Sociolingüístico de Galicia” da Real Academia Galega. Neste indícase que son as comarcas das cidades atlánticas de Vigo, A Coruña, e Ferrol onde se fala menos galego, estando a media por debaixo da metade, é dicir, o castelán é a lingua principal. Esta información correspóndese totalmente coa realidade do alumnado do noso centro, xa que cabe sinalar que a lingua predominante é o castelán, tanto nas relacións cos seus mestres e mestras como na casa ou no ámbito social. O mesmo ocorre a nivel escrito e lector; o galego é a lingua minoritaria e practicamente non fan uso dos medios de comunicación nesta lingua. Esta situación está influenciada polo ámbito social e tamén polo familiar.

Se analizamos a situación lingüística, xa dende hai anos o número de galego falantes ven diminuindo; e o castelán é a lingua de referencia para a infancia e a xuventude. Trátase dun castelán empobrecido e con fortes interferencias léxicas e sintácticas do galego; así pois, confirmáanse estes datos estatísticos que falan de que o 75% dos menores de 15 anos, recoñecen que falan sempre ou principalmente en castelán. Son os maiores de 50 anos os que manteñen o galego como lingua habitual, pero non é así no caso da infancia e da xuventude.

4.2. SITUACIÓN DO PROFESORADO

O claustro está constituído por 33 mestres e mestras entre titores de Infantil e Primaria, especialistas, e profesorado de apoio e itinerante.

Con respecto á lingua empregada polos docentes, podemos dicir que galego e castelán son empregadas case por igual, aínda que dende o Equipo de Dinamización da Lingua Galega, consideramos que non estaría de máis que se empregase o galego na maior parte do tempo nas conversas máis espontáneas como son o comedor, recreo, tempo de merenda...cos nenos e nenas, por ser o profesorado un dos referentes lingüísticos dos nenos e nenas, con intención de poder fomentar o emprego desta lingua na comunicación entre todos.

4.3. SITUACIÓN DO ALUMNADO

A distribución do alumnado por cursos no curso académico 2019-2020 é a seguinte:

EDUCACIÓN INFANTIL	4º EI	54 alumnos/as	144 alumnos/as
	5º EI	40 alumnos/as	
	6º EI	50 alumnos/as	
EDUCACIÓN PRIMARIA	1º	37 alumnos/as	270 alumnos/as
	2º	52 alumnos/as	
	3º	52 alumnos/as	
	4º	53 alumnos/as	
	5º	32 alumnos/as	
	6º	44 alumnos/as	
TOTAL ALUMNADO			414 alumnos/as

Este curso escolar, fixemos unha valoración referida á lingua empregada habitualmente polo alumnado na súa comunicación e podemos dicir que dos 143 alumnos e alumnas de Educación Infantil, só 4 empregan o galego na súa comunicación, e dos 269 de Educación Primaria 5. Atopámonos pois, ante unha situación verdadeiramente preocupante: o galego pérdese e estamos chegando ao punto en que o alumnado presenta dificultades serias mesmo á comprensión de palabras de uso habitual. Por outra banda, e non menos preocupante, están os casos de alumnos/as que ao chegar á escola falan galego, e a medida que van avanzando na súa escolaridade, pérdeno e pasan a falar castelán, quedando así esta última como a case a única lingua empregada.

4.4. A LINGUA GALEGA NA VIDA DO CENTRO

O noso centro conta con 6 persoas de persoal non docente: o conserxe, unha administrativa, tres traballadoras de cociña e unha coidadora, así como outros membros de persoal colaborador de

comedor, actividades extraescolares e os membros da ANPA, cunha presenza moi activa na vida escolar.

As variables deste punto buscan coñecer cal é a presenza que ten a lingua galega na vida do Centro, fóra da que teña nas actividades docentes.

1. A presenza da lingua galega na documentación administrativa, no rotulado do centro, nas notas informativas dos taboleiros, etc. é plena.
2. A lingua galega emprégase na case totalidade das interaccións co alumnado, coas familias e con outras institucións.
3. O emprego da lingua galega por parte do persoal non docente do Centro é bo.
4. Os membros da ANPA exprésanse indistintamente en galego ou en castelán.
5. A lingua galega emprégase na realización dalgunhas actividades extraescolares.
6. A dotación de fondos en galego na Biblioteca é boa
7. A presenza da lingua galega na utilización das TIC é boa.
8. As accións do EDLG están moi presentes nos proxectos pedagóxicos e na vida escolar.

Partindo da nosa realidade lingüística marcámonos como obxectivo prioritario incrementar os niveis de uso do galego, fomentando especialmente a lingua oral, a súa valoración positiva e a súa recuperación, tentando utilizala en calquera tipo de contexto, non só no ámbito académico, senón nos diferentes aspectos da vida do Centro.

4.5. SITUACIÓN LINGÜÍSTICA DO CENTRO

O CEIP Nicolás del Río está estruturado en tres edificios diferenciados, comunicados por espazos de recreo e lecer. O reparto dos cursos é o seguinte: as aulas de Educación Infantil están situadas nun edificio independente, agás as dúas clases de 6º de EI que comparten edificio cos catro primeiros cursos de Educación Primaria situados no edificio chamado “Nicolás”. As aulas de 5º e 6º de Educación Primaria están situadas no edificio anexo, chamado Areal, que no momento da súa creación foi un centro independente, pero que agora se engloba no mesmo CEIP ao que nos referimos. O centro conta con servizo de comedor e transporte escolar. En canto ás instalacións, conta con aula de informática, dúas pistas polideportivas, un pavillón cuberto, e diversos espazos de recreo ao aire libre para os diferentes niveis.

No que á **situación lingüística do centro** se refire, expónse a continuación o reparto horario segundo as linguas a utilizar aprobado no centro a raíz do *Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario*; quedando distribuído do seguinte xeito:

CASTELÁN	1º	2º	3º	4º	5º	6º
Lingua Castelá	4	4	4	4	4	3
Matemáticas	5	5	4	4	5	5
Libre Configuración				1		1
Educación Física	2	2	2	2	2	2
TOTAL	11	11	10	11	11	11

GALEGO	1º	2º	3º	4º	5º	6º
Lingua Galega	4	4	4	4	4	3
Ciencias Sociais	3	2	3	2	2	3
Ciencias da Natureza	2	2	2	2	2	2
Artística	2	2	2	2	1	1
Relixión / Valores Sociais e Cívicos	1	2	1	1	1	1
TOTAL	12	12	12	11	10	10

INGLÉS	1º	2º	3º	4º	5º	6º
TOTAL	2	2	3	3	4	4

En 5º e 6º de Educación Primaria, contamos con unha sección bilingüe na materia de Educación Plástica, que está impartida pola mestra de Inglés.

Así mesmo o uso do galego está xeneralizado a nivel administrativo por escrito e en todas as comunicacións que o centro leva a cabo. Así coma nas reunións mantidas, tanto Claustros como Consello Escolar, inténtase que o galego sexa a lingua vehicular do centro.

A distribución lingüística no presente curso escolar 18-19 axústase ao establecido no *Decreto 79/2010, de 20 de maio para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia*, no referente ao reparto das materias impartidas en lingua galega, lingua castelá ou lingua estranxeira..

METODOLOXÍA

En Educación Primaria, o proceso de ensinanza aprendizaxe baséase fundamentalmente no traballo diario de aula con actividades variadas, a nivel individual, por parellas, en pequeno grupo

ou de grupo clase. Organízanse, así mesmo, para as diferentes áreas outras actividades máis complexas dentro dunha materia escolar cun produto material como resultado. A realización destes proxectos implica traballo activo e dinámico de investigación, implicación das diferentes áreas, coidado na presentación dos mesmos e responsabilidade á hora de respectar unhas normas e datas de entrega. A riqueza deste tipo de actividades é valorada positivamente atendendo, en todo caso, á diversidade do alumnado, tanto na práctica docente como na selección de contidos.

TIC

En primeiro lugar hai que subliñar que no centro desenvólvese o Proxecto EDIXGAL, o que supón que as aulas de 5º e 6º de Ed.Primaria están dotadas con pizarra dixital e ordenadores portátiles para o alumnado.

PARTICIPACIÓN DAS FAMILIAS E INSTITUCIÓNS DA CONTORNA

Na Educación Primaria e Infantil, as familias participan activamente nas actividades do centro.

SECCIÓNS BILINGÜES

Están coordinadas polo mestra especialista en inglés Rosa Romero Crego.

Nos cursos de 5º e 6º de Educación Primaria estamos a impartir a Educación Plástica en Inglés. Os obxectivos lingüísticos perseguidos polas das Seccións Bilingües poderían resumirse en:

- Comunicarse, oralmente e na escrita, con mensaxes simples en Inglés.
- Aplicar sinxelas regras lingüísticas na comunicación na lingua foránea.
- Usar linguaxe específica da área co fin de aumentar o vocabulario en Inglés.
- Comunicarse cun nivel de competencia progresivo na lingua estranxeira.

Todos estes obxectivos desenvolveranse na clase a través das distintas actividades específicas da área de Plástica e tamén do uso das Tics.

En colaboración co departamento de Inglés e coa Biblioteca traballamos compartindo material lingüístico, o que nos permite ter acceso a unha maior cantidade de material en distintos formatos.

Por outra banda, tamén é importante destacar que dende o punto de vista lingüístico nas Seccións Bilingües, ten un papel importante a presenza dunha Auxiliar de Conversa. En primeiro lugar,

dálles aos alumnos a oportunidade de coñecer, de primeira man, aspectos culturais propios da cultura e tradición anglosaxoa, coas súas diferenzas e similitudes coa nosa cultura, tanto a través da linguaxe oral como da linguaxe plástica. En segundo lugar, outro aspecto que se ve enriquecido pola presenza da auxiliar é a posibilidade de aprender e mellorar a pronuncia do Inglés. Este é un dos aspectos que máis se traballa nas distintas sesións de Plástica, escoitar e falar co vocabulario específico da área e permite que os alumnos perdan ese medo escénico a falar noutro idioma. Diríxense a ela en Inglés, solicitan axuda para a pronuncia, admiten a corrección sen ningún problema e convértese a clase nunha oportunidade de inmersión lingüística real

BIBLIOTECA

Dende a Biblioteca Escolar “Carlos Labraña”, recurso dinamizador dentro do ámbito escolar, deséñanse actividades dirixidas á formación do alumnado como usuario e para a adquisición de habilidades e procedementos para o acceso á información e o seu tratamento, e outras de fomento da lectura: lectura pracenteira (gozo do texto literario) e lectura para aprender (para facer un resumo, buscar un dato, resolver un problema, para elaborar un traballo), en todo tipo de soportes.

A Biblioteca Escolar contribúe á correcta alfabetización múltiple do alumnado, entendida como a comprensión, utilización e avaliación crítica de diferentes formas de información, incluídos os textos e imaxes, escritos, impresos ou en versión electrónica. Sendo esta unha competencia esencial para a vida e porta cara ao resto das aprendizaxes. Participase no programa “Bibliotecas Creativas”.

Promóvese a formación de lectores e escritores competentes e eficaces e educar as habilidades e destrezas propias da competencia en información e medios (ALFIN/AMI). Impártese a materia “Aprender a investigar” nos niveis de cuarto e sexto de educación primaria, e realízanse actividades específicas de formación de usuarios, entre outras.

Apóianse as distintas fórmulas empregadas no centro durante a chamada “hora de ler”: tempo dedicado á lectura en horario lectivo (lectura silenciosa sostida, lecturas guiadas, lectura en voz alta, proxectos arredor dun libro...); e outras actividades destinadas a crear hábitos lectores, como poden ser o club de lectura, as mochilas viaxeiras, os faladoiros dialóxicos, bibliotecas de aula, visitas de autores...

A existencia dunha biblioteca escolar, organizada e dinamizada, facilita:

- apoio aos procesos de ensino e aprendizaxe
- aprendizaxe autónoma
- tratamento da lectura comprensiva en todas as áreas curriculares
- desenvolvemento de habilidades e de competencias básicas
- achegamento aos distintos soportes e formatos en que se transmite a información: alfabetización múltiple

-
- educación para a competencia informacional: para o uso, tratamento e produción da información
 - integración das tecnoloxías da comunicación e da información na recollida e tratamento dela, así mesmo na selección de lecturas
 - creación e consolidación de hábitos de lectura e escritura
 - acceso igualitario aos recursos culturais
 - educación nunha vivencia saudable do tempo de lecer
 - apoio ao alumnado con necesidades educativas específicas

A Biblioteca Escolar emprega a lingua galega:

- na totalidade das canles de comunicación (blog, facebook, twitter, correo electrónico, impresos, intercambios telefónicos...)
- nos materiais que se achegan a toda a comunidade educativa durante o desenvolvemento das actividades propostas
- nas propias producións (orais, escritas, radio, mediáticas...)
- nos documentos oficiais (programacións, memorias...)
- nos textos incluídos nas actividades encamiñadas a fomentar hábitos de lectura (hora de ler, club de lectura, mochilas viaxeiras, recomendacións lectoras)
- nos traballos de investigación, achegando a realidade lingüística dos maiores da vila a toda a comunidade educativa
- nas visitas de autores de literatura infantil

Ademais, na xestión da colección tense en conta a lei 5/2016 de Patrimonio Cultural de Galicia, pola que deben conservarse determinados fondos.

Á hora de realizar labores de expurgación dos fondos deberanse conservar os libros editados en galego con anterioridade ao ano 1984, especialmente aqueles relacionados coa literatura infantil e xuvenil, ou vinculados co ámbito educativo. No caso de non poder garantir a súa axeitada conservación, transferiranse ao Mupega (Museo Pedagóxico de Galicia).

PROPOSTAS DE ACTUACIÓN

- Manter o uso da lingua galega en todos os contextos relacionados coa Biblioteca Escolar.
- Continuar realizando traballos por proxectos que acheguen a fala de Cedeira a toda a comunidade educativa.
- Ampliar o número de fondos en lingua galega, sobre todo naqueles informativos (aínda que non sempre é

doado debido á escaseza de publicacións).

- Apoiar e colaborar en actividades de promoción da lingua galega con todos os equipos dinamizadores do centro educativo.

5. OBXECTIVOS E PROPOSTAS DE ACTUACIÓN DO PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO

Unha vez analizado o contexto sociolingüístico do centro escolar, ao primeiro labor que nos encontramos é á toma de conciencia por parte do profesorado, e insistimos no feito de seguir empregando a lingua galega ao longo de toda a xornada educativa (agás naquelas áreas nas que a normativa indique o emprego de outra). A situación lingüística coa que nos atopamos é verdadeiramente alarmante, deberíamos ser conscientes de que a desaparición do idioma galego é inminente e que en moitas ocasións a única referencia que teñen os nenos e nenas do galego en contextos orais somos os mestres, co cal é unha necesidade facer o posible para que o alumnado adquira a competencia lingüística no idioma galego.

É pois, por terceiro ano consecutivo o **OBXECTIVO** que nos propoñemos:

“Conseguir a adquisición da competencia lingüística oral no idioma galego sen deixar de lado a lingua escrita, para avanzar ata o bilingüismo real do que se fala no Decreto 70/2010”.

Analizando os contextos anteriores, marcámonos unha serie de obxectivos referidos a cada un deles, a acadar durante o presente curso escolar:

- Traballar por unha maior implicación dos pais e nais no proxecto lingüístico do centro.
- Desenvolver actividades que animen ao uso oral do galego por parte do alumnado e da comunidade educativa en xeral.
- Deseñar un repertorio de actividades de dinamización sociolingüística tendo en conta a realidade e os recursos do centro.
- Fomentar a recuperación das festas e tradicións da cultura galega ao longo do ciclo do ano (Magosto, Samaín, Nadal, Entroido e Letras Galegas) salientando a súa vertente normalizadora, en especial as relacionadas co currículo cedeirés.
- Colaborar de xeito interdisciplinario e globalizado cos restantes equipos do centro para manifestar a presenza da nosa lingua nas diferentes actividades e difusión que se realicen.
- Mellorar a competencia comunicativa tanto nos aspectos lingüísticos (expresión escrita/oral, comprensión oral/lectora) como nos sociolingüísticos e pragmáticos, facendo que esta mellora chegue ás áreas lingüísticas e ás non lingüísticas.
- Fomentar o equilibrio na competencia lingüística nas dúas linguas oficiais da comunidade, asegurando a normalización do galego e promovendo a competencia nas linguas estranxeiras.
- Crear hábitos lectores e gusto pola lectura.

-
- Acadar unha maior relación coas familias, coa comunidade e co contorno para mellorar a competencia en comunicación lingüística.

Estes obxectivos concréntanse en cada unha das etapas, nuns obxectivos máis específicos e nunhas propostas de actuación concretas que especificamos a continuación:

5.1. EDUCACIÓN INFANTIL

OBXECTIVOS

- 1-Desenvolver habilidades comunicativas en diferentes linguaxes e formas de expresión.
- 2-Achegarse á lectura e escritura como medio de comunicación, información e gozo.
- 3-Utilizar a lingua oral do modo máis conveniente para unha comunicación positiva cos iguais e coas persoas adultas, segundo as intencións comunicativas.
- 4-Comprender mensaxes orais diversas, amosando unha actitude de escoita atenta e respectuosa.
- 5-Amosar interese polos textos escritos presentes na aula e no contorno próximo, iniciándose no seu uso e na comprensión das súas finalidades.
- 6-Interesarse e participar nas situacións significativas de lectura e escritura que se producen na aula desenvolvidas por persoas lectoras e escritoras competentes.
- 7-Producir diferentes textos individualmente ou en grupo, con escritura convencional ou non, con propósitos e intencións diferentes: recoller e transmitir información,..
- 8-Gozar compartindo a escoita e a lectura en voz alta de textos literarios: contos, relatos, lendas, poesías, rimas, adiviñas...
- 9-Utilizar a biblioteca con respecto e coidado, valorándoa como recurso informativo, de entretemento e gozo.

PROPOSTAS DE ACTUACIÓN

- Dedicamos diariamente un tempo aproximado de 50 minutos ao que se coñece como asemblea: Saúdo, data, nomear encargado/a, pasar lista, o tempo, vivencias do día anterior respectando as quendas e presentación das actividades do día.
- Levamos a cabo diversas actividades na biblioteca do centro.

- Mochila Viaxeira.

-Préstamo tanto da Biblioteca do centro coma da aula.

-Traballo con contos: argumento, vocabulario, cambiar o final, opinión persoal...

-Traballo con adiviñas, poesías, xornais, receitas, cancións...

-Actividades lingüísticas empregando as Tics.

5.2 EDUCACIÓN PRIMARIA

OBXECTIVOS

1. Usar o Plan Lector como base para desenvolver a competencia comunicativa.
2. Empregar a Biblioteca do centro.
3. Estabelecer uns mínimos lingüísticos para acadar ao final de cada nivel.
4. Valorar as súas propias creacións orais e escritas.
5. Fomentar a interacción do centro coa familia e co entorno.
6. Mellorar a atención á diversidade, con respecto á competencia lingüística, tanto do alumnado doutras procedencias como alumnado con discapacidades.

PROPOSTAS DE ACTUACIÓN

1. Situacións comunicativas (tentarase aproveitar o inicio da actividade diaria mais tamén sempre que a ocasión ou o tema o requira)
 - Presentarse, saúdo, pedir hora, pedir indicacións para ir a un lugar...
 - Debater ou defender a súa opinión sobre un tema.
 - Expresar de xeito oral e escrito vivencias, rutinas diarias...
2. Plan Lector e Biblioteca:
 - Biblioteca de Aula: dotación de libros impresos e dixitais.
 - Biblioteca de Centro:
 - Preparar o espazo
 - Dotar de libros atractivos e de diferentes temáticas
 - Preparar Mochilas Viaxeiras
 - Estipular un tempo de lectura diaria obrigatoria e simultánea en toda a Etapa de Primaria (pode ser un tempo fixo todos os días, á entrada na 1ª sesión ou na sesión despois do recreo; ou en sesións correlativas, luns na 1ª sesión, martes na

2ª...)

3. Mínimos Lingüísticos por curso:

- 1º e 2º curso:
 - Respetar quendas de palabra
 - Comprender o contido de textos variados adaptados a súa idade
 - Recoñecer o vocabulario básico
 - Producir frases
- 3º e 4º curso:
 - Respetar quendas de palabra e de opinión e valorar as intervencións dos demais.
 - Comprender o contido de textos variados adaptados a súa idade
 - Recoñecer e empregar axeitadamente o vocabulario básico
 - Producir textos orais e escritos con coherencia.
 - Iniciar o emprego do dicionario
 - Acadar unha caligrafía lexible
- 5º e 6º curso:
 - Comprender o sentido global de textos orais/escritos: idea principal e secundarias.
 - Aplicar regras ortográficas básicas de acentuación e puntuación en textos escritos.
 - Aprender a resumir
 - Interpretar un texto e dar unha opinión crítica.
 - Recoñecer as categorías gramaticais básicas

6. OBXECTIVOS E LIÑAS DE ACTUACIÓN PARA O FOMENTO DA LINGUA INGLESA.

6.1. EDUCACIÓN PRIMARIA

OBXECTIVOS

1.-Escoitar e comprender mensaxes en interaccións verbais variadas, utilizando as informacións transmitidas para a realización de tarefas concretas diversas relacionadas coa súa experiencia.

2.- Expresarse e interactuar oralmente en situacións sinxelas e habituais que teñan un contido e desenvolvemento coñecidos, utilizando procedementos verbais e non verbais, atendendo ás normas básicas da comunicación interpersonal e adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación.

3.-Escribir textos diversos con finalidades variadas sobre temas previamente tratados no aula, coa axuda de modelos e respectando as regras e normas básicas do código escrito.

4.-Ler de forma comprensiva textos diversos, relacionados co seu coñecemento do mundo, as súas experiencias e intereses, extraendo información xeral e específica de acordo cunha finalidade previa

5.- Aprender a utilizar con progresiva autonomía todos os medios ao seu alcance, incluídas as novas tecnoloxías, para obter información e para comunicarse na lingua estranxeira.

6.-Valorar a lingua estranxeira, e as linguas en xeral como medio de comunicación e entendemento entre persoas de procedencias e culturas diversas e como ferramenta de aprendizaxe de distintos contidos.

7.- Manifestar unha actitude receptiva e de confianza na propia capacidade de aprendizaxe e de uso da lingua estranxeira. Recoñecer o valor comunicativo das linguas estranxeiras e a propia capacidade para aprender a usalas

8.-Utilizar os coñecementos e as experiencias previas con outras linguas para unha adquisición máis rápida, eficaz e autónoma da lingua estranxeira ao desenvolver estratexias de aprendizaxe autónoma.

9.-Identificar aspectos fonéticos, de ritmo, acentuación e entoación, así como estruturas lingüísticas e aspectos léxicos da lingua estranxeira e usalos como elementos básicos da comunicación.

METODOLOXÍA

Metodoloxía integradora, lúdica, participativa e estimulante.

- Parte dos coñecementos próximos á propia experiencia do alumnado contactando con outras áreas do currículo e fomentando progresivamente o coñecemento dunha realidade multicultural.

- Adaptada ao Marco Común Europeo de Referencia para as linguas (documento elaborado polo Consello de Europa), polo tanto será globalizadora e socialmente ecolóxica

- Considerarase aos alumnos como actores sociais que interactúan mediante realizacións, que non son unicamente de linguaxe, nunhas circunstancias e nun contexto dado, e asumindo que a comprensión do outro é a base da comunicación.

-O papel do profesor será un papel de supervisor e facilitador tendo en conta os comentarios e

esforzos do alumnado e coordinando o traballo que se está a realizar.

- A transversalidade será unha constante da metodoloxía.
- A diversidade estará presente dentro do traballo diario ao realizarse tarefas con distinto grao de dificultade ao mesmo tempo sempre que sexa necesario e cando elaboremos traballos en grupo.
- Os erros serán corrixidos cando interfiran na comunicación e o vocabulario e estruturas serán traballados a través de distintos métodos de adquisición (repeticións, uso de gravacións reais, respostas e preguntas concretas, exercicios de completar ocos, representacións teatrais, e programas interactivos co uso das TIC...)
- O obxectivo prioritario neste ciclo será a comunicación oral.
- O libro de texto será un recurso máis a empregar, subordinándose sempre o seu uso á metodoloxía anteriormente exposta.

Como o plan debe ser coordinado, as liñas de actuación irán en consonancia coas xa definidas con anterioridade para etapa educativa de educación primaria.

7. OBXECTIVOS E LIÑAS DE ACTUACIÓN PARA O FOMENTO DA LINGUA GALEGA

7.1 OBXECTIVOS

OBXECTIVOS XERAIS.

- Aplicar á situación do centro os principios xerais que se recollen no Plan xeral de normalización da lingua galega (PXNLG).
- Contribuír á eliminación de prexuízos ou trabas lingüísticas, en calquera situación.
- Prestixiar o galego como lingua vehicular, instrumento indispensable da nosa cultura.
- Fomentar a consideración da diversidade lingüística como un dereito e unha bagaxe cultural imprescindible para o desenvolvemento persoal dos cidadáns.
- Potenciar o uso do galego no contorno educativo, especialmente nas Tics.
- Investigar e promover novas alternativas á formación tradicional.

-
- Diseñar, planificar e implantar actividades, utilizando as novas tecnoloxías, creando un clima positivo de participación do alumnado, do profesorado, das familias e de posibles entidades colaboradoras, transmitindo unha imaxe innovadora e moderna do Centro.

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS.

a) Obxectivos a curto prazo.

- Compromiso do profesorado e demais membros da Comunidade Educativa na tarefa.
- Concienciar cara a unha actitude positiva respecto do uso do Galego.
- Animar ao profesorado e procurar a adquisición de instrumentos de uso didáctico co Galego como lingua vehicular.
- Promover campañas de sensibilización dirixidas a todos os membros da Comunidade Educativa.
- Utilizar as Tics necesarias para promover iniciativas innovadoras no centro como ferramentas de:
 - ✚ Comunicación, opinión, creación e aprendizaxe.
 - ✚ Elaboración de recursos didácticos: apuntamentos, carteis...
 - ✚ Atraer a mocidade, utilizando eficaz e produtivamente a cultura dixital, que o alumnado manexa con naturalidade desde a infancia, e superar certos prexuízos lingüísticos e culturais.
 - ✚ Favorecer espazos de participación de todos os colectivos da Comunidade Educativa defendendo a educación en valores democráticos, a cultura pola paz, a interculturalidade e a solidariedade.
 - ✚ Traballar por unha mediateca que integre todos os medios dispoñibles na rede e no centro e poñelos á disposición da Comunidade Educativa.
 - ✚ Dotar aos Departamentos dun espazo permanente de investigación e colaboración para a realización de boas prácticas educativas.
 - ✚ Potenciar a formación de usuarios de novos medios da información e da comunicación.

b) Obxectivos a medio prazo.

-
- Proxectar e desenvolver actuacións que posibiliten unha actitude positiva cara ao uso do galego en diferentes situacións.
 - Evitar calquera tipo de enfrontamento lingüístico.
 - Dispoñer de materiais para todas aquelas áreas que amosen disposición de impartir clases en Galego.
 - Fomentar a participación do profesorado en cursos de formación axeitados ás súas necesidades.
 - Incluír contidos da realidade cultural galega nas programacións didácticas.
 - Prestar especial atención á situación nos centros adscritos.

c) Obxectivos a longo prazo.

- Lograr que o uso do galego na vida diaria do centro ocupe unha posición idéntica á do castelán.
- Acadar para o galego a categoría de lingua de relación prestixiada.
- Introducir a problemática sociolingüística como tema de reflexión.
- Vincular as nosas actuacións á obtención dunha competencia axeitada do galego no ensino obrigatorio.
- Realizar unha análise seria e unha reflexión profunda da situación do galego, coa finalidade de modificar actitudes pola vía da sensibilización e creación de ambientes aptos para a súa utilización.
- Fomentar actividades conxuntas que impliquen a participación activa do alumnado con xente doutros centros da bisbarra (organizados pola Coordinación de EDLG) e doutras partes de Galicia.
- Fomentar actividades conxuntas con entidades alleas ó noso contorno escolar, como o Concello ou Asociacións Veciñais das distintas Parroquias.
- Posibilitar a aprendizaxe das linguas estranxeiras (inglés e francés) para favorecer a capacitación e comunicación a través delas.
- Consolidar o equipo de traballo e implicar a outros sectores da Comunidade Educativa para

estender e completar o proxecto inicial:

- ✚ A rede como mediateca universal e centro de recursos multimedia: imaxes, vídeos, audios, presentacións, boletíns, revistas...
- ✚ A rede como lugar de encontro: páxina web do Centro, aula virtual, TV escolar, etc.
- ✚ O colexio como vertebrador da comunidade dixital do alumnado e do profesorado.

7.2. LIÑAS DE ACTUACIÓN PARA A DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA.

ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Considerámolas un medio ideal para introducir ao alumnado na vila do centro, para mellorar a convivencia, para aportar unha dose de pracer na aprendizaxe... Polo tanto, é necesario tratar de implicar ao alumnado con pouca competencia en comunicación lingüística en galego nas actividades organizadas dende os Equipos de Dinamización da Lingua Galega, de Biblioteca, de Actividades Complementarias e Extraescolares. Entre elas:

- Participación nos concursos, exposicións, feira dos libros, xornadas de teatro, celebracións... que se vaian celebrando ao longo do curso.
- Asistencia a viaxes culturais, concertos, obras de teatro, contacontos, exposicións, proxeccións de películas...
- Representación de obras de teatro, musicais, presentacións, recitado de poemas...
- Elaboración de material que se publicará nas distintas plataformas e redes sociais do centro.
- Participar nas actividades que se propoñen dende o equipo de EDLG.

ACTIVIDADES ORGANIZADAS POLO ANPA E CONCELLO

Ofertan actividades de diferente índole, tanto de espectáculos como literarios ou medio-ambientais, potenciando ademais que os monitores das actividades e de conciliación ofertadas polos dous organismos, se expresen en lingua galega no desenvolvemento das mesmas.

ACTIVIDADES COAS FAMILIAS

Dende os distintos equipos elabóranse actividades en lingua galega onde as familias participan activamente a nivel de aula, na biblioteca do centro.

O centro oferta dentro da "Escola de familias", charlas/coloquios de interese educativo e didáctico dirixidas ás familias usando o noso idioma como lingua vehicular.

MATERIAIS DIDÁCTICOS

Dende os distintos equipos proporciónase información ao profesorado sobre materiais diversos que permiten incrementar a docencia en lingua galega, en todos os formatos posibles.

MATERIAIS AUDIOVISUAIS

Empréganse para aquelas actividades nas que é posible a súa inclusión (audición de poemas, obras musicais, películas...)

MÚSICA

Nas clases de educación musical, trabállanse temas tradicionais galegos de xeitos diferentes (cancións, danzas, xogos, creación de instrumentos...)

Tamén se saca proveito daquel alumnado que sabe tocar instrumentos para acompañar actividades que se levan a cabo a nivel de centro (panxoliñas na rúa, letras galegas...)

RADIO

O noso centro conta cunha cabina de radio, onde se deseñan e gravan distintos programas de "Radio Experimental" en lingua galega.

A radio serve de ferramenta para o traballo curricular: permite o traballo en grupo, favorece a motivación do alumnado, propicia a realización das actividades escolares dende unha perspectiva globalizadora. É un magnífico instrumento para o tratamento dos temas transversais e serve de soporte para traballar a lectura e a escritura dende un punto de vista máis creativo.

FOMENTO DA LECTURA

Dende os distintos equipos deséñanse actividades que fomentan a lectura en lingua galega, tanto a nivel de aula como a nivel de centro: Feira dos Libros, lecturas compartidas, clubs de lectura, radio, contacontos, Xornadas de Teatro Escolar...

FORMACIÓN DE USUARIOS DE BIBLIOTECA

Incídese no coñecemento da biblioteca (distribución de espazos, coñecemento da CDU, localización de libros, manexo de diferentes fontes de información...)

8. ATENCIÓN A DIVERSIDADE

Está regulada polo seguinte decreto:

DECRETO 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.

O Proxecto Lingüístico de Centro (PLC) é decisivo en relación coa atención á diversidade por diversos factores. En primeiro lugar, o PLC, como parte do PEC, é unha ferramenta fundamental de construción da escola inclusiva, posto que as linguas son un factor fundamental de inclusión. En segundo lugar, boa parte dos problemas aos que se ten que enfrontar o noso alumnado son problemas lingüísticos. Por último, a atención á diversidade require unha atención global en distintos ámbitos de intervención e é, por iso, necesario contemplar dende as estratexias da aula ata o apoio na aula e fóra dela, dende a adecuación do currículo ata os aspectos organizativos ou a cooperación entre o centro e o entorno.

Neste sentido, o PLC contempla dous tipos de medidas en relación coa atención á diversidade: xenéricas e específicas, as cales aparecen desenvolvidas no Plan Xeral de Atención á Diversidade do Centro.

As medidas xenéricas atópanse activas de xeito permanente e configuran unha forma de traballo normalizada; entre estas medidas, que son levadas a cabo polo profesorado do centro na medida que as circunstancias pedagóxicas o permitan, atópanse a elección das estratexias máis eficaces para o ensino das linguas:

- Utilizar estratexias metodolóxicas que favorezan a participación de todo o alumnado e a autonomía na aprendizaxe.
- Combinar diferentes tipos de actividades.
- Programar varias actividades para tratar cadaun dos contidos fundamentais.
- Propor actividades que poñan en xogo distintas estratexias de aprendizaxe.
- Posibilidade de distintas formas de agrupamento.

-
- Incluir a elaboración de materiais por parte do alumnado como contido das diferentes linguas.
 - Seleccionar e utilizar materiais curriculares diversos.

As medidas específicas, por outro lado, activaranse segundo a necesidade que teña un estudante nun momento determinado de traballo escolar. Entre estas medidas específicas de atención á diversidade figuran as seguintes:

- Avaliación a principio de cada curso do alumnado e busca de información pertinente sobre temas relacionados coa competencia comunicativa do alumnado (discapacidade, lingua materna do alumnado, etc.)
- A partires da avaliación anterior e logo, se é o caso, dunha avaliación psicopedagóxica, haberá unha intervención en relación con alteracións da linguaxe oral e escrita.
- Uso de sistemas aumentativos e alternativos de comunicación. Actualmente están escolarizados no noso centro varios alumnos e alumnas con dificultades comunicativas, cos que se utilizan este tipo de sistemas.
- Ensino do castelán e galego como novas linguas a estudantes falantes doutras linguas.
- Constitución, con carácter temporal, de agrupamentos flexibles como medida de apoio para o alumnado con dificultades de aprendizaxe de carácter esencial, que deberán contar coa correspondente autorización da inspección educativa.

En todo caso estas medidas xenéricas y específicas desenvolveranse, sempre que sexa posible, nun grupo ordinario a tempo completo e, cando sexa necesario, con apoios dentro do grupo.

9.CONCLUSIÓNS

O Proxecto Lingüístico de Centro do CEIP Nicolás del Río marca as liñas de actuación para o desenvolvemento da competencia en comunicación lingüística que estamos tratando de establecer partindo dunha análise da realidade do noso centro.

É un documento aberto, que ten que ser complementado, avaliado, corrixido tanto no próximo curso como a máis longo prazo.

Este é só o comezo dun longo proceso no que están implicados todas as áreas, materias, proxectos e equipos existentes no noso centro co obxectivo fundamental de mellorar a competencia en comunicación lingüística.

Esixe un esforzo de coordinación entre o profesorado de todos os departamentos e áreas das distintas etapas, o Departamento de Orientación, o Equipo de Dinamización Lingüística, o equipo directivo, o Plan de Fomento da Lectura, a Biblioteca do centro, o uso das Tics, as seccións bilingües e as actividades extraescolares.

Todos estes elementos están presentes en maior ou menor medida no noso proxecto. Ademais hai que sumar as familias do alumnado e o as institucións do contorno, que sen dúbida están a contribuír no noso proxecto.

Conseguir que todos estes elementos se coordinen é unha tarefa inxente e por iso debe ser un traballo continuado no tempo.

O PLC ten que ser unha ferramenta de investigación-acción para mellorar a competencia en comunicación lingüística e debe ser un instrumento aberto a todos os grupos e en constante construción.

Este **PROXECTO SOCIOLINGÜÍSTICO** foi revisado e aprobado polo **Consello Escolar** na súa reunión

Visto e prace:

A directora

O xefe de estudos

O secretario

Asdo. Marta Cameselle Barge Asdo. Alejandro Miguélez Saínza Asdo. Alejandro Martínez López

Cedeira a de 2020